

Jakelun mukaan

Tartuntatautilain 15 § mukaiset terveystarkastukset maahan saapuville ja siihen liittyvät pakottavat viranomaistoimet (tartuntatautilaki 16, 60, 67, 70 §)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) suosittelee antamassaan ohjeessa 4.2.2021, että kaikki riskimaista tulevat matkustajat ohjataan koronatestiin rajanylityspisteellä. Mikäli rajanylityspisteellä ei ole näyttöä ottomahdollisuutta, tulee testiin hakeutua matkustajan oleskelu- tai asuinkunnassa vuorokauden sisällä maahantulosta. Tähän ryhmään kuuluvat kaikki ne matkustajat, jotka ovat 14 vrk sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka koronailmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk (riskimaa).

THL toteaa, että matkustajaa ei tarvitse ohjata testiin, jos hänellä on esittää negatiivinen tulos enintään 72 tuntia ennen maahantuloa otetusta koronavirustestistä (PCR- tai antigeenitesti) tai luotettava todistus sairastetusta COVID-19-infektiosta (jos sairaudesta on alle kuusi kuukautta aikaa).

THL suosittelee, että rajanylityspaikan terveystarkastukset keräävät ja toimittavat riskimaista tulevien, terveystarkastukseen osallistuvien matkustajien henkilö- ja yhteystiedot oleskelu- tai asuinpaikkakunnan tartuntatautiviranomaisille, jotka ohjaavat matkustajat vielä toiseen koronavirustestiin aikaisintaan 72 tunnin kuluttua maahantulosta. Jos matkustaja oleskelee maassa alle 72 tuntia tai jos matkustaja on sairastanut COVID-19-infektion, tietoja ei kerätä 72 tunnin testiin ohjaamista varten.

THL toteaa myös, että Suomen ja Ruotsin sekä Suomen ja Norjan välillä säännöllisessä työmatkaliikenteessä kulkevia ei ohjata testeihin jokaisen rajanylityksen aikana. Heidän kohdallaan hyväksytään negatiivinen koronavirustestitodistus, jos testi on otettu alle 7 vuorokautta ennen rajanylitystä. Heiltä ei kerätä yhteystietoja 72 tunnin testiin ohjaamista varten.

THL toteaa ohjeessaan 4.2.2021, että testaus ja suositus omaehtoisesta karanteenista ei koske tavaraliikenteen kuljetus- ja logistiikkahenkilöstöä

työtehtävissään. Heille on laadittu omia työtehtäviin sopivia ohjeita, jotka jaetaan rajalla. Heiltä ei kerätä yhteystietoja 72 tunnin testiin ohjaamista varten. Testauksia maahantulopisteillä voidaan kuitenkin suosittaa. Testaus on aina perusteltua, mikäli henkilöllä on koronavirukseen soveltuvia oireita tai hän itse epäilee tartuntaa.

THL:n mukaan, jos matkustaja on käyttänyt maahantulon yhteydessä Finentry-palvelua testiaikojen varaamiseen, ei tietoja tarvitse kerätä eikä toimittaa kotikuntaan 72 tunnin testiä varten.

THL:n mukaan huoltovarmuuden kannalta tärkeiden henkilöiden ja muiden erityisryhmien kohdalla, tehtävän suorittaminen tulee suunnitella paikallisen tartuntataudeista vastaavan tahon kanssa siten, että omaehtoista karanteenia ja testauskäytäntöjä voidaan noudattaa. Pääsääntöisesti henkilöille suositellaan siis aina testausta rajalla, ellei ennakkotestin tulosta ole. Yhteystiedot kerätään, mikäli oleskelu maassa kestää yli 72 tuntia, jotta henkilöt voidaan ohjata toiseen testiin. Poikkeukset on sovittava paikallisten terveysturvallisuuden kanssa siten että terveysturvallisuus voidaan taata.

Tarkempia ohjeita rajatarkastusten poikkeuksiin löytyy THL:n ohjeesta 4.2.2021. THL toteaa, että ohje on paikallisille terveysturvallisuuden tarkoitettu suositus, jota terveysturvallisuusviranomaiset soveltavat huomioiden voimassa olevan lainsäädännön, paikalliset olosuhteet sekä käytettävissä olevat resurssit.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on todennut 26.2.2021 päivätyssä kirjeessään (VN/5304/2021), että rajanylityspaikoilla on tehostettu toimintaa ja kokemuksia hyvistä käytännöistä on jaettu valtakunnallisesti. Suuri osa Suomeen saapuneista henkilöistä on ohjattu vapaaehtoisin terveystarkastuksiin ja niihin tarvittaessa sisältyviin COVID-19-testeihin. Eri tahojen yhteistyöllä on saatu hyviä tuloksia aikaan. STM toteaa, että yhteistyötä tulee kuitenkin edelleen tiivistää, jotta tavoite maahantulijoiden testaamiseksi voisi toteutua.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on määrännyt 26.2.2021 toimialueensa kuntia ja kuntayhtymiä tartuntatautilain 15 §:n nojalla järjestämään kaikille alueellaan sijaitsevien rajanylityspaikkojen kautta maahan tuleville henkilöille terveystarkastuksen SARS-CoV2-viruksen aiheuttaman yleisvaarallisen COVID-19-tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Määräys on annettu seuraavin päätöksin; Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveysturvallisuuspiiri (ESAVI/6612/2021), Helsingin kaupunki (ESAVI/6610/2021), Kymenlaakson sosiaali- ja terveysturvallisuuden kuntayhtymä (ESAVI/6613/2021) ja Vantaan kaupunki (ESAVI/6603/2021).

Koronatestausmahdollisuus tulee järjestää kaikille rajanylittäjille siten, että testiin on mahdollista päästä rajanylityspisteellä tai sen läheisyy-

dessä viiveettä. Testauksen järjestäminen fyysisesti mahdollisimman lähellä rajanylityspistettä on suositeltavaa aina kun se on mahdollista ilman kohtuuttomia vaikeuksia. Testipaikan tulee kuitenkin olla olosuhteiltaan sellainen, että siellä koko ajan voidaan noudattaa riittäviä turvavälejä, eikä synny esimerkiksi tungosta tai tiiviitä jonoja. Näytteenottotilanteessa potilaalle tulee myös taata siihen normaalisti kuuluva yksityisyys. Mikäli poikkeustapauksessa testausmahdollisuutta ei ole rajanylityspisteen läheisyydessä, rajanylittäjälle tulee antaa selkeä ohje siitä, miten hän saa tarkemmat tiedot testiin hakeutumiseksi oleskelupaikkakunnallaan vuorokauden kuluessa. Testiin tulee ohjata kaikki rajanylittäjät, jotka eivät kuulu edellä määritettyjen poikkeusten piiriin. Rajanylittäjä tulee ohjata omaehtoiseen karanteeniin ennen testitulosten varmistumista.

Terveystarkastuksen yhteydessä potilaalle tulee taata yksityisyys ja erityisesti haastateltaessa ja esitietoja kerätessä riittävän äänieristetty tila. Terveystarkastuksen odottaminen tulee järjestää siten, että lähikontaktit odottajien välillä voidaan välttää. Terveystarkastuksessa saadut tiedot voidaan potilaan suostumuksella välittää hänen oleskelu- tai asuinkuntansa tartuntataudeista vastaavalle lääkärille. Sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn osalta sen sijaan on tartuntatautilain 20-21 § nojalla hoidon kannalta välttämättömät tiedot toimitettava hänen oleskelu- tai asuinkuntansa tartuntataudeista vastaavalle lääkärille salassapitosäännösten estämättä.

Aluehallintovirasto ohjaa tällä kirjeellä rajanylityspaikkojen kuntia terveystarkastuksien suorittamisessa seuraavan esimerkin muodossa mahdolliseen toimintatapaan, jolla edellä mainitut kansalliset rajaturvallisuustavoitteet voidaan saavuttaa.

Aluehallintovirasto korostaa, että alla esitetty esimerkki ei ole kuntia velvoittava määräys tietyn toimintatavan käyttämiseksi, koska kunnat ovat toimivaltaisia viranomaisia terveystarkastusten järjestämisessä toimialueillaan. Kunnat toimivaltaisena viranomaisena käyttävät lainmukaista itsenäistä harkintavaltaansa siinä, kuinka he järjestävät maahantuloon liittyvän terveystarkastukset edellä esitettyjen kansallisten (THL, STM) tavoitteiden saavuttamiseksi.

Esimerkki toimintatavasta maahantulijoiden terveystarkastuksissa:

- Matkustaja tulee rajalle ja hänelle tarjotaan vapaaehtoista terveystarkastusta. Mikäli matkustaja kieltäytyy terveystarkastuksesta, voidaan toimia seuraavasti:
- Rajalla terveystarkastuksia tekevä terveydenhuollon ammattihenkilö (esim. sairaanhoitaja) keskustelee joko rajanylityskunnan tai tulevan oleskelukunnan tartuntataudeista vastaavan lääkärin kanssa, joka harkitsee, onko matkustaja aiheellista asettaa karanteeniin (tartuntatautilaki 60 §) ja/tai edellyttääkö tilanne pakollista terveystarkastusta

(tartuntatautilaki 16 §). Ilta/yöaikana keskustelu voidaan käydä julkisessa terveydenhuollossa toimivan laillistetun lääkärin kanssa (tartuntatautilaki 70 §)

- Terveystarkastuksesta kieltäytyvä matkustaja voidaan määrätä karanteeniin, mikäli hänen perustellusti epäillään altistuneen koronavirukselle, eikä taudin leviämistä katsota muulla tavoin voitavan estää.
- Karanteenimääräyksen tarvetta arvioitaessa tulee, jos mahdollista, muun ohella huomioida se, kuinka todennäköistä on, että matkustaja noudattaa omaehtoisesta karanteenista, testauksesta ja muista varotoimista annettuja ohjeita. THL:n ohjeen mukaan oleskelu- tai asuinkunnan tartuntatautilääkäri lopettaa karanteeniin määrätyn matkustajan karanteenin tartuntatautilain 62 §:n mukaisesti, jos tämän molemmat koronavirustestit ovat negatiivisia. Karanteenin lopettamisesta tulee tehdä hallintopäätös.
- Mikäli kunnan tartuntatautilääkäri katsoo, että matkustajan tilanne edellyttää pakollista terveystarkastusta, hän ottaa virka-aikana yhteyttä pakollisen terveystarkastuksen edellytyksistä aluehallintoviraston aluehallintoylilääkäriin tai muuhun avin tartuntatautilain mukaisen toimivallan omaavaan virkamieheen. Arviointia varten voidaan tarvittaessa konsultoida sairaanhoitopiirin infektio lääkäriä tai terveyden ja hyvinvoinnin laitosta (tartuntatautilaki 8 § 3 mom).
 - Virka-ajan ulkopuolella kunnan virkasuhteessa oleva tartuntatautilääkäri (tai kiireellisissä tapauksissa julkisessa terveydenhuollossa toimiva laillistettu lääkäri) asettaa matkustajan harkintansa mukaan karanteeniin.
 - Etelä-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot kunnan tartuntataudeista vastaavien lääkäreiden yhteydenottoja varten ovat seuraavat; esavi.ttl16@avi.fi, aluehallintoylilääkäri Anne Hiiri, ylitarkastaja Meiju Heikkinen (vaihe 029 501 6000).
- Päättyessään tekemään matkustajalle tartuntatautilain 16 § mukaisen määräyksen pakolliseen terveystarkastukseen, aluehallintovirasto voi kuulla matkustajaa puhelimitse (tarvittaessa tulkin avustuksella). Päätös voidaan tehdä kuulematta, mikäli kuuleminen saattaa vaarantaa päätöksen tarkoituksen toteutumisen tai kuulemisesta aiheutuva asian käsittelyn viivästyminen aiheuttaa huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle tai yleiselle turvallisuudelle.
- Jos aluehallintovirasto arvioi pakollisen terveystarkastuksen välttämättömäksi, päätös voidaan antaa suullisesti tiedoksi matkustajalle. Päätös pakollisesta terveystarkastuksesta voidaan panna täytäntöön välittömästi suullisen tiedonannon jälkeen.
- Kirjallinen päätös saatetaan todisteellisesti tiedoksi matkustajalle koti- tai oleskeluosoitteeseen.
- Aluehallintovirasto tiedottaa viiveettä päätöksestä kunnan tartuntataudeista vastaavaa lääkäriä, joka vastaa terveystarkastuksen käytännön järjestelyistä.

- Tartuntatautilain 89 § nojalla terveysturvaviranomainen voi pyytää poliisin, pelastusviranomaisen, Puolustusvoimien, Rajavartiolaitoksen tai Tullin virka-apua, jos COVID-19-taudin leviämistä ei voida muulla tavoin estää.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Laura Nikunen (etunimi.sukunimi@avi.fi) tai puh. 029 501 6000 (vaihde).

johtaja	Kristiina Poikajärvi
aluehallintoylilääkäri	Laura Nikunen

LIITTEET

THL:n suositus rajalla tehtäviin testauksiin uusien helposti tarttuvien SARS-CoV-2-muunnosten leviämisen estämiseksi (THL 4.2.2021)

Koronavirustartuntojen torjunta rajat ylittävässä liikenteessä (STM 26.2.2021, VN/5304/2021)

JAKELU

Etelä-Suomen aluehallintoviraston kunnat, kuntayhtymät ja sairaanhoitopiirit

TIEDOKSI

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen poliisilaitokset

Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen pelastuslaitokset

Rajavartiolaitos

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Tämä asiakirja ESAVI/7639/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/7639/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Nikunen Laura 09.03.2021 13:05

Ratkaisija Poikajärvi Kristiina 09.03.2021 16:55